

Na okładce: Wielka woda. Fot. Delegatura WUOZ w Płocku
Obok: Wilków, woj. lubelskie. Fot. D. Kopicowski

cenne, bezcenne/utracone

Redakcja:

Ośrodek Ochrony Zbiorów Publicznych

Narodowa Instytucja Kultury

02-916 Warszawa, ul. Okrężna 9

tel.: (0-22) 651-53-00, (0-22) 651-75-00;

faks: (0-22) 642-11-85

e-mail: biuro@oozp.org.pl

www.oozp.pl

Redaktor naczelna: Barbara Kobielska

Oprac. graficzne: Marek Pękalski

Oprac. stylistyczne: Krystyna Juriewicz

Korekta: Krystyna Juriewicz

Tłumaczenie: Marzenna Rączkowska

Wydawca: Ośrodek Ochrony Zbiorów Publicznych

Realizacja: Stelko Sp. z o.o.

Na zlecenie Ośrodka Ochrony Zbiorów Publicznych

Zamówienia na egzemplarze prosimy kierować na adres redakcji.

W NUMERZE:

- str. 3* PIOTR OGRODZKI
WIELKA WODA WIELKIE PROBLEMY (1)
- str. 7* KARINA CHABOWSKA,
MARIA ROMANOWSKA-ZADROŻNA
**JEDEN Z NAJLEPSZYCH OBRAZÓW
GERSONA POWRACA DO WARSZAWY**
- str. 12* KRZYSZTOF KOWALSKI
**SZCZECIŃSKA KOLEKCJA STAROŻYTNOSCI
POMORSKICH (2)**
- str. 16* MONIKA KUHNKE
JACOPO BASSANO W WARSZAWIE
- str. 20* ANNA SKALDAWSKA
**SŁUŻBA CELNA W WALCE Z PRZESTĘP-
CZOŚCIĄ PRZECIWKO ZABYTKOM**
- str. 24* WOJCIECH KRUPIŃSKI
**DZIAŁANIA STRAŻY GRANICZNEJ
W OCHRONIE DZIEDZICTWA NARODO-
WEGO W 2009 R.**
- str. 26* OLGIERD JAKUBOWSKI
**NOWE PRZEPISY DOTYCZĄCE ZASAD
WYWOZU ZABYTKÓW**
- str. 28* KARINA CHABOWSKA
**POLSKIE DZIEDZICTWO KULTUROWE
POZA GRANICAMI KRAJU (12)**
- str. 32* ZBIGNIEW HAUSER
**DAWNE ZAPOMNIANE POLSKIE
REZYDENCJE NA BIAŁORUSI (III)**
- str. 34* MAGDALENA MARCINKOWSKA
**CENNE DZIEŁA SZTUKI ŁUPEM ZŁODZIEI
W PARYŻU**
- str. 36* ANDRZEJ ZUGAJ
OCALONA „SZTAFETA”
- Str. 38* ANDRZEJ KISIEL
KOLEJE WĄSKOTOROWE
- str. 41* ROBERT PASIECZNY
NOWY LEKSYKON
- str. 42* OPRAC. MONIKA BARWIK
KATALOG STRAT
- str. 46* OPRAC. MARIA ROMANOWSKA-
ZADROŻNA
**KATALOG STRAT WOJENNYCH
(1939-1945)**
- str. 47* OPRAC. BARBARA KALETĄ
**INTERPOL. NAJBARDZIEJ POSZUKIWANE
DZIEŁA SZTUKI**

PIOTR OGRODZKI

WIELKA WODA WIELKIE PROBLEMY (1)

Zagrożenie zabytków i państwowych instytucji kultury nadzwyczajnymi zdarzeniami, wynikającymi z powodzi, ekstremalnych zjawisk meteorologicznych i awarii technicznych.

Tegoroczna powódź przypominała wszystkim, że woda jest żywiołem, nad którym trudno zapanować. Wartki nurt rzek nie oszczędza niczego, ani nikogo. Niszczy wszystko, co napotka na swojej drodze. Wśród zagrożonych obiektów znajdują się również zabytki, instytucje kultury ze swoimi zbiorami czy stanowiska archeologiczne. Powódź to zresztą nie jedyne zagrożenie, które skutkuje stratami w wymienionej grupie obiektów. Spośród zdarzeń nadzwyczajnych, które nie omijają zabytków, trzeba jeszcze wskazać ekstremalne zjawiska meteorologiczne (ulewy i nawałnice, burze z wyładowaniami atmosferycznymi, huraganowe wiatry) i awarie techniczne (szczególnie niebezpieczne są uszkodzenia sieci wodociągowych oraz grzewczych).

Oceniając sytuacje kryzysowe i zagrożenia nadzwyczajne, jakie miały miejsce w ostatnich 15 latach, trzeba stwierdzić, że największe straty w zabytkach (w tym również i w instytucjach kultury) zostały poniesione w wyniku powodzi z 1997 r. Wówczas na terenie południowej i zachodniej Polski ponad 1200 obiektów zabytkowych uległo uszkodzeniu. Tylko w zespole zabytkowym Kłodzka uległo uszkodzeniu 140 historycznych budowli i kamienic, a w całym województwie wałbrzyskim 360 obiektów. Na terenie województwa wrocławskiego uszkodzeniu uległo około 200 obiektów zabytkowych. Na terenie Wrocławia ucierpiały również instytucje kultury. W wyniku podtopienia najniższych kondygnacji Muzeum Etnograficznego i składnicy muzealnej (obiekty Muzeum Narodowego we Wrocławiu) zniszczeniu

Wielowieś, woj. podkarpackie. Fot. Kazimierz Wajda